MOARTEA UNUI DISTINS CĂRTURAR AROMÂN:

APOSTOL CACIUPERI

La 17 Iulie a.c. s'a stins din viaţă, la Freiburg, Germania, după o lungă şi grea suferinţă, Apostol Caciuperi, o figură luminoasă şi distinsă de intelectual şi cărturar de rasă, care şi-a închinat toată viaţa în slujba neamului românesc şi, în deosebi, a Românilor macedoneni, din stirpea cărora se trage.

Apostol Caciuperi s'a născut la 15 Ianuarie 1920, din părinţi aromâni, originari din străvechea aşezare aromânească din munţii Pindului, Abella, cum i se spunea pe timpuri vechi amintind de originea ei latină, mai târziu Avdela, frumoasa citadelă a românismului din Macedonia, care a dat cei dintâi apostoli ai redeşteptării naţionale: preotul călugăr Averchie, Ion Carageani şi Apostol Mărgărit, în secolul trecut, apoi Pericle Papahagi, Nuşi Tulliu, Tache Papahagi şi Tache Caciona, iar mai nou o întreagă falangă de intelectuali printre care Apostol Caciuperi strălucea în mod deosebit.

A urmat şcoala primară şi liceul român dela Grebena, remarcându-se prin calităţile lui intelectuale şi talentul literar, pentru care a participat, în două rânduri la concursul anual al Societăţii *"Tinerimea Română"*, unde a şi obţinut un premiu ca reprezentant al unui liceu românesc de peste hotare. După absolvirea liceului, a venit în România, înscriindu-se la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, pe care a absolvit-o ca licenţiat, în ciuda unor vremuri vitrege. Ca fost frate de cruce la Grebena, Apostol Caciuperi a făcut parte din Centrul studenţesc legionar din Bucureşti. Arestat sub dictatura mareşalului Antonescu, a trecut prin închisoarea Aiudului, de unde a fost trimis, pentru reabilitare, deşi nu era cetăţean român, pe frontul antibolşevic, în acele greu încercate batalioane de sacrificiu constituite în lagărul dela Sărata. A luptat pe linia întâia atât pe frontul de Est cât şi pe frontul din Vest, fiind rănit la piept, după care a contractat şi o tuberculoză pulmonară pentru care a

fost internat în 1945 la Sanatoriul Geoagiu, unde mi-a fost pacient. La externarea din Sanatoriu, s'a retras la Timişoara, funcţionând ca profesor de limbă română la Jimbolia, unde a cunoscut-o pe viitoarea lui soţie, bună şi devotată, D-ra Katharina Titz. Repatriindu-se în Macedonia grecească, după o întreagă odisee de peregrinări prin Italia şi Franţa, s'a reîntâlnit cu soţia, repatriată şi ea în Germania la Freiburg, unde s'a stabilit definitiv până când a închis ochii pentru totdeauna, în braţele soţiei sale iubite şi devotate.

În acest oraş frumos din Sudul Germaniei, Apostol Caciuperi, iubit, menajat şi îngrijit cu o înţelegere şi un devotament exemplar, de soţia lui, a desfăşurat o intensă şi rodnică activitate cărturărească, timp de peste trei decenii, ocupându-se cu traduceri în dialectul aromân din literatura universală (germană, engleză, franceză, italiană) şi din literatura română (proză şi poezie), destinate fraţilor săi oropsiţi din Peninsula Balcanică, ameninţaţi cu deznaţionalizarea. În acest scop, a alcătuit un abecedar modern, după modelul unuia francez, un manual de gramatică - cel mai complet până acum - şi transpunearea succesivă în aromână a celor patru Evanghelii pe care le tipărea în broşuri separate şi le difuza gratis în Macedonia şi România.

Poliglot şi un bun cunoscător al limbii greceşti, Apostol Caciuperi şi-a încununat merituoasa lui activitate cărturărească, traducând şi publicând *Noul Testament (Noulu Testamentu)*, încă din 1967, într'o curată şi frumoasă limbă aromânească. În cursul acestui an, *Noulu Testamentu* a fost reeditat, sub îngrijirea subsemnatului, în condiţii tehnice superioare, deşi nu optime, cum ar fi meritat o asemenea operă extrem de importantă, necesară în primul rând bisericilor ortodoxe aromâne din Albania şi fosta Macedonie iugoslavă, unde mijesc zorii celei de a doua redeşteptare naţională a acestei mult chinuite şi abandonate ramuri a neamului românesc.

Chinurile lui fizice provocate de o incurabilă boală (cancer abdominal cu metastaze pulmonare) au fost în parte alinate la vederea noii ediţii a *Noulu Testamentu*, apărut la Bucureşti, în 600 de exemplare, ediţie îmbogăţită cu epistolele Sf. Apostoli, cu Apocalipsa Sf. Ioan şi cu un adaus apreciabil de rugăciuni în dialectul aromân. Dincolo de valoarea ei pur religioasă, cartea este şi un model de limbă pentru toţi scriitorii aromâni, mai ales pentru cei tineri.

Inteligent, curajos, harnic, modest, bun şi generos, el a întruchipat calităţile şi virtuţile esenţiale ale nobilei noastre rase tracolatine. Vlăstar de elită al Aromânilor din munţii Pindului, Apostol Caciumeri s'a stins departe atât de plaiurile frumoase şi neuitate ale Macedoniei, cât şi de România, patria mamă a tuturor Vlahilor de pretutindeni.

Prin tot ce a scris, a pătimit şi a visat pentru ele, el va trăi veşnic în amintirea lor, ca un nou şi adevărat apostol al Învierii naţionale a Românilor macedoneni. Dumnezeu să-l ierte pentru micile păcate inerent omeneşti şi să-i aşeze nobilul său suflet de luptător neprihănit pentru măreţia destinului românesc şi creştin şi de cărturar distins plin de alese virtuţi, în lumea celor drepţi şi fericiţi.

Ionel ZEANA